

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Registratienummer: 017239/187351
Datum collegebesluit: dinsdag 12 mei 2020
Datum commissievergadering: donderdag 4 juni 2020
Datum raadsvergadering: donderdag 11 juni 2020

Soort Voorstel: Adviesnota
Onderwerp: Heroverweging Rioolheffing
Portefeuillehouder: Marcel Cramwinckel
Programma: 7. Volksgezondheid en Milieu

Kernboodschap: Het college wil samen met corporaties investeren in nieuwbouw, duurzaamheid, betaalbaarheid en sociale doelstellingen. Dat is vastgelegd in de nieuwe prestatieafspraken 2020-2024. Onderzoek laat zien dat het opleggen van de rioolheffing aan de corporaties weliswaar de gemeente structureel 113.00 oplevert, maar de financiële ruimte voor corporaties om deze doelen te realiseren ook structureel vermindert. Maatschappelijk rendement staat voorop. Daarom stelt het college voor de rioolheffing niet op te leggen aan de corporaties als eigenaren van sociale woningen, maar bij de gebruikers te laten.

Bijlagen: Ja
Bijl.1. Raadsvoorstel – en besluit 15 februari 2018
Bijl.2. Raadsvoorstel – en besluit 12 juli 2018
Bijl.3. Onderzoek Companen
Bijl.4. Aanvullend onderzoek Companen
Bijl.5. Samenvatting onderzoek Companen
Bijl.6. Reactie van de woningwoningcorporaties
Bijl.7. Raadsvoorstel – en besluit 18 juli 2019
Bijl.8. Actualisatie Onderzoek Companen
Bijl.9. Begroting 2020 inzake rioolheffing
Bijl.10. Prestatieafspraken gemeente Voorschoten 2020 - 2024
Bijl.11. Motie 50

Beslispunten

1. Het besluit van 15 februari 2018 in te trekken en te bepalen dat de gebruikers de belastingplichtige blijven voor de rioolheffing.
2. Bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

Relatie met: Motie: 050

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Heroverweging Rioolheffing

Samenvatting

Op 15 februari 2018 heeft de raad besloten om de rioolheffing met ingang van 2019 te heffen op eigenaar in plaats van gebruiker, dit naar aanleiding van motie 50 van 9 november 2017. Op deze manier komt er €113.000,- ruimte vrij door het vervallen van de kwijtschelding voor de rioolheffing aan de minima huishoudens.

Het college heeft in juli 2018 een jaar uitstel aangevraagd om de effecten van overheveling van de heffing nader in beeld te brengen. Er is onderzoek verricht naar de effecten van de heffing op eigenaren, waarbij voornamelijk gekeken is naar de effecten voor de woningcorporaties. Dit heeft ertoe geleid dat op 18 juli 2019 is besloten de uitvoer van het raadsbesluit d.d. 15 februari 2018 aan te houden en voor 1 juli 2020 de omzetting opnieuw af te wegen in de raad op basis van de dan geldende juridische kaders en nieuwe prestatieafspraken met de woningwoningcorporaties. Om een adequate heroverweging te maken heeft er een actualisatie plaatsgevonden van de financiële gevolgen voor de woningbouwcorporaties begin 2020. Ook dit onderzoek toont aan dat de overheveling van de heffing nadelige gevolgen heeft voor de woningcorporaties en de (maatschappelijke) investeringen die zij kunnen doen binnen de gemeente Voorschoten.

Het financiële voordeel dat op de gemeentebegroting ontstaat, moet worden afgewogen tegen de maatschappelijke winst van meer sociale woningen, duurzaamheid en betaalbaarheid. Het is van belang dat de (financiële) ruimte die bij de woningcorporaties ontstaat de komende maanden ingezet kunnen worden om afspraken te maken over investeringen in nieuwbouw respectievelijk het financieel concretiseren van meerjarenafspraken in verduurzaming.

Beoogd effect

De gebruikers belastingplichtig houden voor de rioolheffing waardoor er financiële ruimte blijft bestaan bij de woningwoningcorporaties om bij te dragen aan sociale nieuwbouw, de investeringsopgaven duurzaamheid en de betaalbaarheid van woningen in het sociale huursegment. Hiermee wordt tevens uitvoering gegeven aan de Woonvisie 2019 – 2022 met bijbehorende Uitvoeringsagenda Woonvisie 2019 – 2022.

Argumenten

1.1. De woningwoningcorporaties kunnen minder investeren in Voorschoten.

Overheveling van de rioolheffing van gebruiker naar eigenaar geeft financieel en maatschappelijk de volgende nadelige effecten;

- Het resulteert in een lastenverzwaring op de kasstroom van beide woningcorporaties, te weten €116.000,- voor De Sleutels resp. €430.000,- voor Woonzorg Nederland;
- In totaal kunnen er 47 woningen minder gerealiseerd worden;

- Er kan 1,7 miljoen resp. 6,3 miljoen minder geïnvesteerd worden aan woningverbetering en/of aan de duurzaamheidsopgave;
- Investerings door woningcorporaties kunnen inhoudelijk en procedureel niet los worden gezien van de energie en warmtetransitie die de gemeente aanstuurt, en de investeringen die woningcorporaties daarvoor per wijk en complex moeten doen;
- De woningcorporaties zijn genoodzaakt de extra kosten aan de huurders door te leggen, wat de betaalbaarheidsafspraken raakt. Indien de financiële ruimte er niet is, zal het investeringsprogramma worden aangepast;
- Er kan 35,5% minder aan huurmatiging worden besteed door De Sleutels en 32% minder door Woonzorg Nederland.
- Doorbelasting van de rioolheffing leidt ertoe dat de heffingen en belasting hoger liggen dan de onderhoudskosten van de woningen.
- De woningcorporaties geven aan ruim 20% van de huur in Voorschoten opgaat aan (gemeentelijke en rijk-) belastingen en heffingen (€2,8 miljoen in 2018).

1.2. De nieuwe meerjaren prestatieafspraken zijn gebaseerd op het niet doorvoeren van de rioolheffing van gebruiker naar eigenaar.

De woningcorporaties hebben in de 'Prestatieafspraken gemeente Voorschoten 2020-2024' een duidelijk commitment uitgesproken aan de doelstellingen van de gemeente. Investerings in nieuwe sociale woningen en in duurzaamheid vergen een gezamenlijk optrekken en een nauwe samenwerking van gemeente enerzijds en woningcorporaties en ontwikkelaars anderzijds. De afhankelijkheden zijn groot en onmisbaar. Het eenzijdig opleggen van lastenverzwaringen past hier niet in. Partijen zetten zich in om gezamenlijk de ambities waar te maken dit vraagt om samen optrekken.

1.3 Juridische kaders zijn niet gewijzigd

Op dit moment zijn de juridische kaders nog niet gewijzigd. Het initiatiefvoorstel van kamerlid Veldman om gemeenten te verplichten de heffing te innen bij gebruikers is in behandeling in de Tweede Kamer. Er heeft een plenair debat plaatsgevonden in juni 2018. Dit betekent dat op basis van de vigerende wet – en regelgeving de rioolheffing mag worden verheven op eigenaar.

2.1 Financiën is niet het enige uitgangspunt.

Het financiële voordeel dat op de gemeentebegroting ontstaat, moet worden afgewogen tegen de maatschappelijke winst van meer sociale woningen, duurzaamheid en betaalbaarheid.

Kanttekeningen

1.1 In de begroting vanaf 2021 minder ingecalculerde begrotingsruimte

Het Raadsbesluit 15 februari 2018 niet uitvoeren zorgt voor vermindering van de begrotingsruimte vanaf 2021.

Communicatie

De woningwoningcorporaties en huurdersvertegenwoordigers zijn op de hoogte van de ontwikkelingen inzake de rioolheffing. Bij de 'Prestatieafspraken gemeente Voorschoten 2020-2024' is een oplegnotitie Rioolheffing toegevoegd waarin de heroverweging en de consequenties hiervan voor de woningwoningcorporaties worden beschreven.

Burgerparticipatie

Het vaststellen of wijzigen van belastingverordeningen is een onderwerp dat zich niet leent voor burgerparticipatie.

Financiën

De raad wordt gevraagd het besluit van 15 februari 2018 om over te gaan van gebruikersheffing naar eigenarenheffing te heroverwegen en de gebruiker belastingplichtige te houden voor de rioolheffing. Hierdoor is er vanaf de begroting 2021 voor een bedrag van €113.000 minder ingecalculerde begrotingsruimte. Dit is verwerkt in de bijgevoegde begrotingswijziging. Het bedrag van €113.000,- maakt geen deel uit van het herstelplan.

Risico's

1.1. Wanneer de rioolheffing overgeheveld wordt van gebruiker naar eigenaar heeft dit consequenties voor de uitvoering van de prestatieafspraken.

De 'Prestatieafspraken gemeente Voorschoten 2020 -2024' zijn opgesteld vanuit de gedachte dat de rioolheffing niet overgeheveld wordt naar de eigenaar. Wanneer dit wel aan de orde is heeft dit gevolgen voor de uitvoering van de afspraken. Uiteindelijk bepalen de beleidskeuzes van de betrokken woningwoningcorporaties waar de effecten van een eventuele lastenverzwaring daadwerkelijk neerslaan.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A. R. de Graaf,
Gemeentesecretaris

Ch.B. Aptroot
burgemeester

Besluit

Registratienummer: 17239/187351

De raad der gemeente Voorschoten;

Gelet op *Gemeentewet artikel 228a*.

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van dinsdag 12 mei 2020,

besluit:

1. Het besluit van 15 februari 2018 in te trekken en te bepalen dat de gebruikers de belastingplichtige blijven voor de rioolheffing.
2. Bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op 11 juni 2020

de griffier,

de voorzitter,

Drs. B.J. Urban

Ch.B. Aptroot